

به نام خدا

یولاف در ابتدا علف هرز مزارع گندم و جو بوده و با گسترش دامنه‌ی کشت گندم و جو به عرض‌های جغرافیایی بالاتر به دلیل رشد و نمو بهتر در این عرض‌ها به صورت گیاهی زراعی درآمده است. دلیل اصلی عملکرد زیادتر دانه‌ی این گیاه در عرض‌های جغرافیایی بالاتر سازش آن با سرماست. عمده‌ترین مصرف یولاف برای تغذیه‌ی دام‌هاست. دانه‌ی یولاف، یا جو دو سر، به طور مستقیم مورد استفاده‌ی اسب، گوسفند و پرندگان قرار می‌گیرد و به عنوان مهم‌ترین غله در تغذیه‌ی اسب شناخته شده است. تنها بخش اندکی (نزدیک به ۵ درصد) یولاف تولیدی در جهان به مصرف انسان می‌رسد.

زراعت یولاف

یولاف نیز مانند سایر غلات معتدله دارای ارقام بهاره و پاییزه (زمستانه) است. عمده‌ی تولید جهانی یولاف از مزارع پاییزه به دست می‌آید. کمینه‌ی دما برای آغاز جوانه‌زنی ۲-۳ درجه‌ی سانتی‌گراد می‌باشد. مزارع پاییزه‌ی یولاف که برای چرای مستقیم دام کاشته می‌شود، نسبت به سایر غلات پاییزه زودتر و با تراکم بیشتر (۱۴۰-۱۶۰ کیلوگرم در

هکتار) کشت می‌شود، یولاف به‌صورت مخلوط با جو برای تولید دانه به عنوان خوراک دام کاشته می‌شود. کاشت زودهنگام یولاف باعث پرهیز از خطر خشکی در اواخر فصل می‌شود. عملکرد دانه‌ی یولاف در شرایط خشکی و گرما به شدت کاهش می‌یابد. میانگین میزان بذر مصرفی در هکتار برای تولید دانه نزدیک به ۹۰ کیلوگرم در هکتار است. یولاف توانایی رشد در خاک‌های ضعیف و کم‌عمق را دارا است. کشاورزان نیز در خاک‌های ضعیفی که توانایی رشد گندم و جو را ندارند به کشت یولاف اختصاص می‌دهند.

ارقام پرمحصول یولاف بیشتر پابلند بوده و حساسیت به خوابیدگی در آنها، بسیار زیاد است، به‌گونه‌ای که یولاف را حساس‌ترین غله به خوابیدگی دانسته‌اند. بنابراین، کاربرد کود نیتروژن در این گیاه می‌بایست با احتیاط صورت گیرد، زیرا حساسیت به خوابیدگی را افزایش می‌دهد. عمق مناسب کاشت ۲ تا ۳ سانتیمتر است. عمق کاشت بذر نباید از ۵ سانتیمتر زیادتر باشد. وزن ۱۰۰۰ دانه‌ی یولاف بین ۲۰ تا ۳۰ گرم می‌باشد. یولاف گیاهی یکساله و روزبلند است که نیازهای حرارتی آن بین ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ درجه‌ی روز است. دمای بسیار زیاد (۳۸ تا ۴۰ درجه‌ی سانتی‌گراد) پیش از رسیدن دانه‌ها موجب بادزدگی و چروکیدگی دانه‌ها می‌شود. برداشت یولاف به منظور سیلو کردن در مرحله‌ی شیری شدن دانه و به منظور دانه‌ای یا استفاده از علوفه‌ی تازه در مرحله‌ی خمیری شدن دانه صورت می‌گیرد.

خطر ریزش بذر یولاف پس از رسیدن دانه بسیار زیاد است. بوته‌های یولاف پس از برداشت، رشد دوباره ندارند. بیشترین میزان ماده‌ی خشک به‌وسیله‌ی ارقام پابلند و دیررس تولید می‌شود. هرچند چنین ارقامی بیشتر در معرض خطر خوابیدگی قرار دارند. برداشت دانه‌ی یولاف، با کمباین زمانی صورت می‌گیرد که رطوبت دانه‌ها ۱۴٫۵ درصد یا کمتر باشد. یولاف نسبت به ریزش دانه حساس‌تر از سایر غلات دانه‌ای است.

نحوه کاشت و تکثیر

این گیاه نیز مانند سایر غلات توسط دانه تکثیر می‌شود. زمینی که قرار است در آن جو دوسر کشت شود، باید از قبل خوب شخم زده شود و کود مناسب و کافی به آن اضافه شود و زمین را دیسک زد تا علاوه بر خورد شدن کلوخه‌ها و زیر خاک کردن کودها، زمین صاف و یکدست شود.

یولاف یا جو دوسر در شرایط آب و هوایی معتدل و رطوبت زیاد محصول خوبی تولید می‌کند. درجه حرارت مورد نیاز برای جوانه زنی بین ۶ تا ۱۰ درجه سانتی‌گراد و در زمان گلدهی درجه حرارت بالای ۳۳ درجه سانتی‌گراد باعث ریزش گل می‌شود.

از آنجا که یولاف نسبت به تغییرات دما در شبانه‌روز حساس است به همین دلیل بیشتر در بهار کشت می‌شود. یولاف یا جو دوسر نسبت به خاک بسیار کم توقع است و سیستم ریشه‌ای قوی دارد. خاک لومی و لومی رسی برای کاشت یولاف

پیشنهاد می‌شود نسبت به گندم به آب بیشتری نیاز دارد و مبارزه با علفهای هرز از اهمیت خاصی برخوردار است. زمان برداشت نسبت به شرایط آب و هوا و غیره متفاوت است اما از آنجا که دانه‌ها کاملاً رسیده ریزش می‌کند، برداشت باید موقع باشد که دانه‌های خمیری به حالت صفر رسیده باشد. اگر یولاف به منظور علوفه و کشت شود بهترین زمان برداشت در مرحله شیری دانه است.

منابع:

سایت اگرونیک (<https://www.agronic.ir/>)

سایت گیاهجو (<https://giahjoo.com/encyclopedia/oat/>)